

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Ioannis Calvini, Magni Qvondam Genevensivm Ministri,
Vita, Moribus, rebus gestis, studijs, ac denique morte
Historia**

Bolsec, Hieronymus

Coloniae, 1582

VD16 B 6510

Capvt XIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-34782

& modestiæ Christianæ, reijcere, & nequaquã admittere superfluos illos & nimis grandes triumphos. Neque enim Apostoli solum & discipuli Domini nostri, sed pagani etiam atq; ethnici repudiârunt, fugeruntque, imò verò ab huiusmodi honoribus & fluxi mundi gloria omninò abhorruerunt. Et quòd displicuisse Calvino aiunt, planè certum apud me est, nisi Magister Petrus viretus, alijque monuissent, Bernensium Primoribus Pompam atque gloriam, qua efferebatur, nimiam visam, ipsisque forduisse, quod ioco etiam declarabant, cùm Geneuensem Papam nominarent, Calvinum nò contentum eo comitatu, maiorem etiam turmam fuisse circumducturum: hoc modo si, quod displicuisse aiunt, intelligant, non eo inficias.

CAPVT XIII.

QVintum, yt ambitionem eius etiam magis in conspectum hominũ proferamus, quis est, aut quis vnquam habitus fuit seu concionator, seu Doctor modestus, & gloriæ non simulatus contemptor, cuius auditæ huiusmodi voces sint, quales huius frequentes sunt auditæ? Publicè enim pro concione in has voces non rarò prorumpebat: Ego, inquit, Propheta sum; ego Dei Spiritum habeo; ego à Deo missus sum; ego errare nò possum; & ego si erro, tu es Deus, qui me propter peccata huiusce populi in errorem

rorem mittis & decipis. quomodò cùm loquitur, verba sua, scriptaq; tanquam fidei articulũ aliquem accipi, credi, subscribi fanè voluit. Qui proximè Apostolos & Discipulos Christi secuti sunt, prisca Patres, si quem scripturæ librum interpretati essent, hanc ferè modestiam tenuerunt, vt quæ scripserunt, ad iudicium Ecclesię remitterent; hoc professi, si conuenientia faceris literis scripserint, sensisseque reperti essent, tum vt reciperentur, approbarenturq; , non vt ipsorum scripta, sed sicut Dei verbum. sin autem, continuò reiecta & explosa damnarentur, quæ nimis leuiter diuinæ scripturæ adminiculis, & expressis testimonijs nõ satis fulta protulissent, edidissentq;. Afirmare ego post alios magnæ eruditionis, pietatis & auctoritatis nõ vulgaris viros hoc possum, S. Augustinum, qui multum sudauit, magnisq; laboribus insignes in Biblia & tam amplos, quàm quisquã, qui vel præcessere, vel secuti sunt, commentarios edidit, hunc tamen, dum suos recognoscit errores, Retractationum libris in lucem emisissis, Dei sic gloriam magis illustrasse, Ecclesiæque ædificium amplius constabiliuisse, certo sic probitatis suæ synceritatisque Christianæ edito testimonio, quàm reliquis suis omnibus & libris, & scriptationibus. At noster Venerabilis Doctor Calvinus, Bezam si audias, tam fuit absolutus, tam perfectus, nullum vt errorem vnquam admiserit, agnouerit, aut retractarit. Adijciã hoc etiam,

etiam,

etiam, non defuisse, qui Paulo præferrent, & maioris, quàm tantum Apostolum, facerent, tam Geneuenses ciues, quàm illic commorantes aduenas. Exemplum esto, quod in oppido Thonon cuidam nimis miserè Caluino adherenti, cùm in multorum cœtu hæc ipsa verba protulisset; Dominus meus Caluinus Paulo est doctior, pluraque ex Dei secretis, quàm ad quæ vnquam ille penetrauit, rimatus est, ignominiosa idcirco multa irrogata sit. Sed multò etiam clarius eius ambitio enituit, detectaq; fuit in eo cœtu, quem indixerat, & in templo S. Petri Veneris ante natalem Domini Geneuæ Anno 1552. congregarat. Quo tempore certior factus, Ecclesias Tigurinam & Basiliensem se suam de prædestinatione doctrinam non approbare, antequam is nuncius, qui à Dominis harum ecclesiarum cum literis idcirco Geneuam missus fuerat, aduenisset, omnes tã intra, quàm extra Geneuã, qui venire possent, ministros conuocat, efficitq;, vt doctrinã hanc, & quicquid de prædestinatione æterna damnatorum, eorumque, qui saluandi essent, ab ipso scriptum extaret, hi sic coacti suo calculo atque suffragio probarent. Sed de hac eius doctrina, Deo approbante, post videbimus; nunc, in qua versamur, de eius ambitione silentio præterire non debeo, vãfram eius & subtilem machinationem, quatum vsus est, cùm quendam, cui Brulleo nomen & patria Ostunum, in vitam reuo-

care cogitaret, molireturque; vt sancti atque gloriosi Dei Prophetæ miraculorumque patris nomen sibi & famam pararet. Historia talis est. Is, quem dixi, Brulleus Ostuno Geneuam vigentis illic Religionis studiosus demigrarat; & cum inops esset, atque pauper, vterque ipse & vxor Caluini gratiam aucupabantur, vt ei commendati peculij pauperum, cuius ipse loculos gestabat, eleemosynarumque fierent participes. Eis Calvinus vitæ subsidia benigne pollicetur, alijsq; in rebus se adiuturum promittit, si ipsi contrà suam operam sibi non negarent ad rem quandam, quam per eos fieri vellet: sed opus esset fide & magna taciturnitate. Vicissim autē illi ad hoc, quod iubere vellet, promptos se offerunt. Et quemadmodum à Caluino edoctus instructusq; fuerat, miser hic Brulleus morbum simulat, & se in lectum abijcit. Ministri pro concione populo commendant, vt precibus iuuarent, & eleemosynis paupertati succurrerent. Non diū post personam mortui induit, & quidem mortuum se simulat. Hic Calvinus clam admonitus, quasi tamen omnium rerum ignarus, deambulātū prodit; sed comitatus pro more suo magna caterua amicorum, qui ipsi singulariter coniuncti, & summè intimi essent, sine quibus vix pedem domo effererat. Postquam autē eò ventum esset, vbi clamores & eiulatus vxoris, quæ misellam & desolatam aliquam mulierem egregiè exprimebat,

exau.

exaudiret, quidnam hoc esset sciscitatus domū
 ingreditur; vbi in genua ipse, & reliqua cauerua
 prouoluitur, precibusque alta voce profusis,
 Deum obtestatur, potentiam suam vt ostende-
 re, & mortuo hic vitam restituere, gloriamque
 suam sic vniuerso populo declarare vellet, si-
 mulque manifestum facere, se Calvinum, pecu-
 liarem sibi que gratum seruum esse, & à se ad
 Euangelij sui ministerium atque Ecclesie re-
 formationem singulariter & verè vocatum.
 Post quas preces ad mortuum appropinquat,
 & miseri hominis manu apprehensa, in Dei &
 filij eius Domini nostri Iesu Christi nomine
 imperat, vt se erigeret, Deique sic gratiam mani-
 festam faceret. Repetit iterum sæpiusque eos-
 dem sermones voce etiam altius eleuata. Quid
 fit? neque audit, neque loquitur, neque se
 commouet mortuus, iusto enim Dei iudicio,
 qui fucos mendaciaque detestatur, is, qui se
 mortuū simulabat, verè esse mortuus repertus
 est; & vxor, quicquid eum agitare, quomodo-
 cunque eum impelleret, neque vocem extor-
 quere, neq; vt se commoueret, efficere potuit;
 sed totus frigebat, rigebat totus. Quo animad-
 uerso plorare, vlulatus serio edere, & ex animo
 coepit vxor, & in Calvinum inuecta, imposito-
 rem eum, sicarium, latronem, qui maritum in-
 teremisset, appellans, ex ordine rem, quomodo
 erat gesta, clara altaque voce exposuit. Quæ cū
 neque admonitionibus vllis permoueri, neq;

D S

minis

minis satis terreri posset, vt taceret, Caluinus
 apud maritum mortuum ea relicta, illinc se sub
 duxit, in vulgus spargens mœrore ex mariti o-
 bitu deliram ideoque excusandam, & hoc illi
 indulgendum esse. Certum hoc est, conuētum
 cū ea deinde, vrbe vt excederet, & est ipsa Ostu-
 num reuersa, nupsitque postea Ministro, quem
 Couldreum vocabant. Negent autē hoc, quan-
 tum velint, Caluini mancipia, exploratum &
 cognitum satis fuit, veritasque rei satis proba-
 ta, immò per ipsammet vxorē confirmata, quæ
 nihil minus erat, quam mente capta; vt quæ
 nihil loqueretur absouū, neque quod à ratio-
 ne alienum esset. Sed nos, quanta flagrarit ambi-
 tione, & vanæ gloriæ cupiditate, dicere prose-
 quamur. Scribebat subinde literas & opuscula,
 suas ipsius laudes in eis egregiè cumulās, nihil-
 que eorū, quæ ad honorem gloriamque suam
 amplificandam facere possent, prætermittens.
 Sed hem astutias, has ipse literas, hæc opuscula,
 tanquā si alio auctore scripta essent, sic edebat,
 vt sub alieno & ementito nomine, perque sub-
 dolam hanc & occultam fraudem famam ipse
 suam longè lateque propagare illustrioremque
 inter homines facere posset. Calumniam esse
 hanc aliquis dixerit, nisi probare queam per e-
 ius epistolam quandem, quam Magistro Petro
 Vireto Lausannensi ministro direxit. Nam cum
 tales literæ & opuscula, quæ nomen cuiusdam
 Gelasij, qui etiam Dominus de Saule cognomina-

mina-

minabatur, præferebant, sed & alia insuper aliorum etiam nomine in lucem emissa, in Vireti manus peruenissent, & is stylum Caluini, cuius frequentes literas accipiebat, optimè agnosceret, multùm non solum admiratus, sed & hac eius tanta ambitione mirificè fuit offensus, neque facere minus potuit, quàm vt suam de hac praxi agendi que modo, sententiam, & quid sibi de ea videretur, per literas exponeret: cui Caluinus respondit, causas aliquot commemorans valdè friuolas, & leues, quibus motus hoc faceret, vt alterius nomen ementitus dignitates suas & in Ecclesiam merita extolleret, laudesque celebraret; suum consilium esse, tantundem facere ad honores laudesque Farelli & Vireti etiam procurandas, promouendasque, vt sic eorum authoritas stabiliretur, atque aucta cresceret, qui quasi tres columnæ essent, quæ Dei honorem & Religionis Christianæ reformationem sustinerent. Hæ literæ cum multis alijs in ipsius Vireti conclauis atque scrinijs Laufannæ tum repertæ fuere, cum Bernensi prouincia excessisset, & missione vel ab ipsis Bernensium Primoribus, vel à Laufannensi præfecto, vel à populo, ne petita quidem, nedum impetrata, vt commeritam ignominiam euaderet, magna festinatione profugisset. Quo tempore hæc eius, & aliæ plus minus quadraginta epistolæ ad Bernenses proceres allatæ, eisque traditæ fuere, ex quibus illi incredibiles Caluini sociorumque
eius

eius cautelas, praxes, machinationes, insignem
 vafriciem, innumeros dolos, astusq; multipli-
 ces cognouerunt, admiratiq; vehemēter sunt,
 ac contra tam ambitiosos homines magnam
 indignationem conceperunt, qui sui exaltandi
 novos semper subtilesque modos, & rationes
 imaginari nunquam intermitterent. Denique,
 vt finem faciam, potestnè arrogantia maior, &
 ambitio magis putida vsquam reperiri, quam
 ea fuit, cuius coram Syndicis & Senatu Gene-
 uensi xvj. Octobris, qui dies Iouis erat Anno
 1553. manifestum specimen edidit? Cum re-
 sponsurus cuidam scripto, quod Dominus
 Trouilletus triduo ante exhibuerat, seipsum
 magnificentissimè iactans, & Melancthoni
 longe præferens, Philosophum eum magis
 quam Theologum nominandum diceret, ad-
 deretque inter duas ipsum fellas natitare, in
 Theologia scilicet non satis solidum, & si quis
 omnia penitus introspiciat, multo se tamen
 inferiorem. Sed non erat hoc insolens illi,
 quippe qui in priuatis etiam colloquijs, &
 cœtibus præ se omnes alios, tam priscos, quam
 nostri temporis doctores contemnere, & præ-
 ter Bucerum præceptorem suum, nullo cæte-
 ros omnes loco habere solebat. Ad hæc cum
 in suis operibus scripturæ aliquem locum ex-
 plicandum sumpsit, & doctorum, qui antea
 eundem interpretati sunt, sententias recensuit,
 tum videas eum has vt nullius momenti om-
 nes

nes reijcere, ad suam autem cum ventum est,
iam magnificum illud atque arrogans, EGO
VERO, audias licet, vt ex ipsius in epistolam
ad Hebræos proemio, ne pluribus indicandis
inhæreã, cernere quiuis potest. Quod, si porro
in quem incidat, à quo fit aliquando reprehens-
sus, & cuius aculeos senserit, hūc ita prosternit
in imumque detrudit tanquam si indignus sit,
quem ipse tantus vir intueri debeat, frequenter
imperitum, sæpe bestiam, nunc stultum, tum e-
briosum vel etiam canem mortuum vocitans;
bellas en tibi voces, quibus libros eius plenos
ac refertos conspicias. Et Theodorus Beza ta-
men in omni eum humilitatis, benignitatis, cle-
mentix laude excelluisse videri vult, eumque
mirifice ab his virtutibus extollere conatur, in
insigni illa sua præfatione affirmans, natum nõ-
dum esse, quem ipse vituperarit vnquam, aut
calumniatus sit. Quod vt Dei esse iudicium
volo, ita non prohibeo, quin boni etiam & cor-
dati viri sententiam pronuncient; nos
enim iam satis in eius ambitione
argumentis conuincen-
da immorati su-
mus.

CAPVT